

Qishloq hayoti

Қишлоқ ҳаёти

2009 йил

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили

ISSN 2010-7021

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

www.qishloqhayoti.uz

2009 YIL 14 AVGUST, JUMA, 97 (7558) - son

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan
Bahosi keltirilgan narxda.

Қарши туманидаги Қовчин қишлоғида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Бу ерда олиб борилаётган қурилиш, таъмирлаш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари одамларда янгилик руҳи, иштиёқ, ташаббус уйғотмоқда.

Истеъмолчилар ҳуқуқлари, маҳсулот сифати, стандартлаштириш талаблари билан боғлиқ тартиб-қоидаларни кўпчилик яхши билавермайди. Натижада озиқ-овқат, мева-чева ҳамда кундалик эҳтиёжimiz учун зарур бўлган маҳсулотлар сифатига, ҳолатига эътибор қаратилмайди...

Қишлоқ ҳўжалиги соҳалари орасида асаларичилик ўзига хос аҳамиятга эга. Аксарият одамлар бу кичик меҳнатсевар жонзотларни кўрганда "Қақиб олса-я", деган ҳадик билан ўзларини олиб қочадилар. Лекин асалари чаққан инсонларда кўпгина касалликлар йўқолиб кетишидан қадим даврлардаёқ табиблар бохабар бўлишган...

Август — пахта ҳосилига ҳосил қўшадиган ой

Бирни тўққиз қиладиган палла

Хоразм воҳсининг мураккаб об-ҳаво шароитида пахтадан юқори ҳосил олиш ўта омилкорлик ва заҳматли меҳнатни талаб қиладиган. Амалдаги йилда 95 гектар экин майдонининг 32 гектарига ғўзанинг "Меҳнат" нави парваришланмоқда.

Жамоамизда 2003 йилдан буён уруғлик пахта етиштирилади. Бу масъулиятимизни янада оширадиган. Мен тажрибали деҳқон ва агроном сифатида биламанки, айти кунларда экинни "шарбат" усулида ҳамда тунда суғоришнинг фойдаси катта. Бундай усулда сув таралганда ғўза қатор ораларида нам узоқ вақт сақланади. Минерал ўғитлар

нинг самарадорлиги 30-40 фоизга ошади. Эгитлар ёрилиб кетмайди ва экиннинг обихаётга бўлган таълиби 8-9 кунга узаяди. Бундай шароитда ғўза илдизларининг минерал ва маҳаллий ўғитларни ўзлаштириши фаоллашади. Натижада ҳосил тугунчаларининг етилиши тезлашади, кўсақлар салмоғи ошади, толанинг сифати яхшиланади. Шу ҳисобдан

ҳам ҳосилдорлики камидан 5-6 центнерга ошириш мумкин.

Ҳозирги ҳароратли кунларнинг ҳар бири дақиқаси қадрига етиб, ғўза парваришини янада кучайтирамиз ва Истиклолимизнинг 18 йиллиги нишонланадиган кутлуғ санада ҳосилдорликини гектар бошига 40 центнерга етказиш тараддудини кўрмоқдамиз.

Юсуфбой РЎЗИМОВ,
Богот туманидаги
"Берди Баҳодир Ҳамро"
фермер ҳўжалиги
раҳбари.

Хоразм вилояти

Бўлиқ кўсақлар — тўлиқ хирмон

Ғўзадаги етилаётган ҳосил тугунчаларини асраб қолишда тупроқдаги намликини бир меъёрга сақлаб туришнинг аҳамияти каттадир. Биз парваришнинг дастлабки кунларидан бошлаб ана шунинг эътиборида тутдик.

Зовурларга кўшимча насослар ўрнатилгани туфайли дастлабки сув тараш палласида обихаёт етарли бўлди. Сувчиларимиз ҳар бир босқичда экинга обихаётга етказиб сув тарадилар. Айти пайтда ғўза учинчи сувга қондирилмоқда. Ҳар йилги тажрибага кўра асад суви "шарбат" усулида оқзиляпти.

48 гектар пахта майдонимиз кумли ерлар бўлгани учун яғналашдан кейинки икки кулқ бўлган мурғак ниҳолларни суспензия усулида озиқлантирдик. Ҳозирга экинларимиз 4 марта калийли ва фосфорли ўғитлар билан таъминланди.

Ихтиёримизда иккита чопиқ трактори борлиги учун суғориш ва култивацияни бир-бирига узвий боғлиқ ҳолда ўтказяпмиз. Бу билан эгит оралари тез-тез шабадалатилиб, тоза ҳаво юргизилляпти, иккинчидан тупроқ майин ҳолда бўлганлиги учун намлиқ узоқ вақт сақланмоқда.

Ер шароитимизни ҳисобга олиб ғўзани

кўшимча озиқлантириш чораларини кўрдик. Иккинчи суви бериш олдидан ҳар гектар ҳисобига 400 килограммдан селитра, 100 килограммдан фосфорли ва 300 килограммдан чиритилиб, майдаланган маҳаллий ўғитни аралаш ҳолда солдик. Шу туфайли экинлар ривожини тезлашди, ҳосил тугунчалари сезиларли кўпайди. Илгарилари экин яхши ўсмай қоладиган ерларимизда ғўза бўйдор, сершоҳ ўсиб, эрта шонага ва гулга кирди. Ҳозир олди кўсақлар ҳосили юз кўрсатиш арафасида турибди.

Қузатишлар, тажрибалардан яхши маълум — йўл четларидаги чанг босган эгитларда, шунингдек, дарактарлар ва бутазорларга туташ пайкаларда ўргимчакана, шира каби зарарли ҳашаротлар пайдо бўлиб, тарқалади. Ҳосилнинг энг катта кушандаси — кўсақ курти ҳам ҳар доимидек хавф солиб турибди. Улар пайдо бўлган ва кўпаяётган жойларни аниқлаб, ишлов бериш чораларини кўриб қўйганмиз. Бу зиммамиздаги юксак хирмон яратиш масъулияти ва ҳозирги ғоят қадрли кунларнинг асосий талабидир.

Зукриддин КАРИМОВ,
Олтиариқ туманидаги "Мирзамаҳмуд
миришкор" фермер ҳўжалиги
раҳбари.

Фарғона вилояти

Бугунги долзарб кунлардан унумли фойдаланиб, Пскент туманидаги "Мирзатиллаев Ҳудоёр" фермер ҳўжалиги оғзодлари ҳам ҳосилга ҳосил қўшмоқдалар. 45 гектардан зиёд майдонда парваришланаётган ғўза асад сувига қондирилиб, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан тўйинтирилди. Ҳосил тақдирини ҳал бўладиган айда бироз ҳафсаласизлик ҳам кетмайди. Шу боис фермер ҳўжалиги оғзолари тўғри кўнға улаб меҳнат қилишаётди. Унинг самараси эса юксак хирмонда кўринади.

СУРАТДА: фермер Ҳудоёр-Мирзатиллаев.
Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

Тошкент вилояти

Навоий вилоятида қурилиш материаллари ишлаб чиқариш учун асқотадиган табиий бойликлар сероб. Гипс, оҳақтош, гранит, мрамор конларининг захиралари эндиликда минглаб тадбиркорлар томонидан қайта ишланаётди. Арзон хомашёдан тайёрланаётган маҳсулотлар эса юрт ободлиги учун хизмат қилмоқда. "Карманатипсмаҳсулотлари" Ўзбекистон-Канада қўшма корхонасида ана шундай маҳсулотлар тайёрланаётди.

Карманада янги қўшма корхона

Арзон маҳаллий хомашёни қайта ишлайдиган замонавий ускуналар "Ўзбеклизинг" компаниясининг 300 минг доллар қийматидаги инвестицияси ёрдамида келтирилди. Янги цехларни ўрнатиш ишлари шу йилнинг биринчи чорагидаёқ удаланди. Меҳнатга иштиёқи баланд, коллежларда таълим олган

эллик нафарга яқин карманалик йигит-қиз иш билан таъминланди. Ҳуш кайфият ва ёруғ ниятлар билан иш бошлаган "Карманатипсмаҳсулотлари" қўшма корхонасида ўтган икки ой мобайнида 3 квадрат метр ўлчамдаги бежирим деворбоп материаллардан 6 минг дона ишлаб чиқарилди. Ушбу кор-

Бахриддин САДРИДИНОВ,
"Qishloq hayoti" муҳбири.

Навоий вилояти

Куннинг муҳим воқеалари

► Пойтахтимизнинг "Туркистон" саройида "Ягонасан, мукаддас Ватан!" республика кўрик-танловига кўрик-танловига қўлиб ва совриндорларини тақдирлаш маросими ва улар иштирокида гала-концерт бўлиб ўтди.

► Ватанимиз мустақиллигининг 18 йиллиги ва "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури доирасида Ўзбекистон Бадий академияси ҳамда Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда "Юртимиз жаваҳирлари" ижодий тадбири бошланди.

► Жиззах вилоятида "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури доирасида 205 та мактаб, 55 та мактабгача тарбия муассасаси, 42 та касбухона коллежи ва 26 та қишлоқ врачлик пункти телефонлаштирилди.

► Истиклол байрами ва Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги арафасида "Чигатой-оқтепа" маҳалласида "Набиралар боғи" фойдаланишга топширилди.

► Самарқанд вилоятининг Пахтачи туманида меҳнат ярмаркаси бўлиб ўтди. Туман ҳокимлиги, бандликка кўмаклашиш маркази ва бошқа ташкилотлар ҳамкорлигида ўтказилган тадбирда ишларга 276 та бўш иш ўрни тақлиф этилди.

МУСТАҚИЛЛИК БИЗ УЧУН — ЎЗЛИГИМИЗНИ АНГЛАШ, ЮРТ ТИНЧЛИГИ ВА БАРҚАРОРЛИГИНИНГ, ИНСОН МАНФААТИ, ЭРКИНЛИГИ ВА ФАРОВОНЛИГИНИНГ, БИЗ КЎЗЛАГАН ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТ БАРПО ЭТИШНИНГ ГАРОВИДИР

МАТБУОТ АНЖУМАНИ

Самарқанд шаҳрида «Шарқ тароналари» еттинчи халқаро мусиқа фестивали олдидан матбуот анжумани ўтказилди.

Президентимиз ташаббуси билан 1997 йилдан бери ўтказиб келинаётган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивали ўтган йиллар давомида дунё миқёсида нуфузли санъат анжуманлари қаторидан жой олди.

Мазкур фестиваль ўзбек санъатининг довуғини янада юксалтиришда, шунингдек, халқимизни дунё халқлари мусиқаси билан яқиндан таништиришда, санъат воқеасида турли миллат ва элат вакиллари билан дўстлик ва ҳам-жихатлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этиб келаётди.

Матбуот анжуманида оммавий ахборот воситалари вакилларига бу

йилги мусиқа анжумани ҳамда унинг доирасида ўтказиладиган тадбирлар ҳақида маълумот берилди.

Маълумотларга кўра, «Шарқ тароналари» еттинчи халқаро мусиқа

"Шарқ тароналари-2009"

фестивалида дунёнинг 60 дан зиёд давлатидан бадийи жамоалар, миллий мусиқа ва санъат ижрочилари иштирок этиш истагини билдирган. Бу йилги фестивалда илк бора Мексика ва Коста-Рикадан вакиллар қатнашади.

Фестивалнинг очилиш маросимида юртимиздаги кўплаб бадийи жамоалар билан бирга ёш ижрочилар

ҳам қатнашади. Мусиқа ва қўшиқлар фақат жонли ижро этилади.

— Регистонда ўтадиган тадбир бу муаззам меъморий мажмуанинг салохияти, мўжизавий қудратига морида бўлиши керак, — дейди фестивалнинг бош режиссёри, Ўзбекистон халқ артисти Б.Йўлдошев. — Бу саҳнага чиқишнинг ўзи санъаткорлар учун, айниқса, ёшлар учун катта шараф. Шу боис фестиваль очилишида ижро этиладиган ҳар бир мусиқа, қўшиқ ва рақс устида узоқ ишлашга, ижрочиларга ушбу нуфузли анжуман руҳини синдиришга ҳаракат қилия-миз. Кўпроқ янги истеъдодлар синиб кўрилмоқда.

Анжуман давомида журналистлар фестивал билан боғлиқ кўплаб саволларга жавоб олдилар.

Ғ.ҲАСАНОВ,
ЎзА муҳбири.

Самарқанд вилояти

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидagi ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар —

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, "Ергеодезкадастр", Табиати муҳофаза қилиш Давлат қўмиталари, "Ўздонмаҳсулот", "Ўзкимёсаноат", "Ўзагроосуғурта", "Ўзвасаноат-холдинг", "Ўзбекенгисаноат", "Ўзқишлоқҳўжаликмашлизинг" компаниялари, "Ўзпахтасаноат", "Ег-мой ва озиқ-овқат саноати", Ўзбекистон фермер ҳўжаликлари, "Ўзагромашсервис", "Ўзғўштусаноат" уюшмалари, "Агробанк", "Қишлоқ қурилиш банк", Халқ банки, "Гидрометеорология" бош бошқармаси, Агросаноат ходимлари касба уюшмаси Марказий кенгаши, "Ўздавдонинспекция", "Сифат" маркази

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

"Қишлоқ ҳаёти"

ва унинг иловаси "Ҳаёт"

газеталарига 2010 йил учун обуна бошланди. Обуна газета таҳририяти ва обуна уюштирувчи ташкилотлар томонидан нақд пул тўлови ёки пул ўтказиш йўли билан ҳамда пластик карточка орқали амалга оширилади.

БИЗНИНГ НАШР ИНДЕКСЛАРИМИЗ:
"Қишлоқ ҳаёти" ва "Ҳаёт" биргаликда — 144
"Ҳаёт" — 145

Ёшлар учун доимий иш ўринлари

Тошбулоқ маданият саройида Наманган тумани ва шаҳар ҳокимлиги, прокуратура идоралари ҳамда бандликка кўмаклашиш марказлари томонидан бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди.

Унда Наманган шаҳри ва туманида фаолият кўрсатаётган корхона, ташкилот ва муассасалар ўзларида мавжуд бўлган 1585 та бўш иш ўрни билан иштирок этди.

Ярмаркада ишлаш истагиди бўлган фуқаролар, айниқса, олий ўқув юрти, касб-хўна колледжлари битирувчилари иш бериувчиларнинг таклифлари билан яқиндан танишдилар.

— Мен Наманган муҳандислик педагогика институтини тугатганман, —

дейди Қурама қишлоғида яшовчи Мирзаабдулла Жўраев. — Бўш иш ўринлари ярмаркасида қатнашиб, Наманган тумани газлаштириш идорасига ишга киришга муяссар бўлдим.

Шунингдек, ярмаркада электр тармоқлари корхоналари, "МРТ-Текс-тель", "Водий ипаги" МЧЖ, касб-хўна колледжлари, умумтаълим мактаблари, очик акциядорлик тижорат банклари ва бошқа ташкилот, муассасалар томонидан касб-хўна колледжлари битирувчиларига доимий иш ўринлари таклиф этилди. Ярмарка давомида 1000 га яқин иш ўрни юзасидан томонлар ўртасида меҳнат шартномаси тузилди.

Маъмур МУСУЛМОНОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Наманган вилояти

Касаначилар

Учкудуқлик чевар Зулайхо Каримова элга меҳнати билан танилганлардан. Хар йили беш-ўн нафар ёшларни тикучиликка жалб этади: тўй либосидан тортиб иш коржомасигача тикиш-би-чир сирларини эринмай ўргатади. Қарангки, эндиликда унинг шогирдлари ўттиз нафарга яқинлашибди.

Йил бошидан ташкил этилган "Зулайхо-Музаффар" кичик корхонасида 25 нафар касаначи чеварлар ишга қабул қилинди. Бу орада тадбиркор Зараршоддаги "Амантайтау" ва "Gold Filds" компаниялари билан шартнома тузиб олди. Энди шу атрофдаги бошқа корхоналар ҳам касаначиларга буюртмалар беришмоқда.

Бахриддин САДРИДДИНОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Навоий вилояти

Замонавий эртақ

"Ўзбекистон темир йўллари" давлат акционерлик компаниясига қарашли Дўстлик бекати хизматчиси дам олиш кўни олти яшар неварасига эртақ бошлади.

Дўстликдаги "ХОТАМТОЙ"

— Бир бор экан, бир йўқ экан, худди айни шу замонада, ўзимизнинг туманда "Ўзқашлоқхўжалик-ким" деган идоранинг филиали бор экан. Унинг раҳбари шу қадар "сахий" экани, миллион-миллион сўмларни кўчага сочиб юбораркан...

— Хо, бобо, мени алданманг. Сиз айтган сахий кишини биламан. У киши Хотамтой деган одам. Боғча опамнинг айтишича, дунёда ундан ўтадиган сахий одам йўқмиш. Лекин нега Сиз уни туманимизда деппсиз?

— Тўғри, болам! — дебди "эртақчи". — Хотамтой ҳам жуда сахий одам. Лекин у ўз чўнтагидан, ўз бойлигидан саховат қилдиган одам. Мен айтган киши Тостонбой Нурмонов эса давлат пуллари ҳисобидан сахийлик қилдиган одам.

— Э-ҳа!.. — дебди бола анграйиб.

— Мана, масалан, — дебди бобоси, — корхонага шу йил бошидан то ҳозиргача маъданли ўғитлар ортлган 276 та вагон келибди. Корхона раҳбари Т.Нурмоновнинг темир йўл бекати раҳбари билан тузган шартномасига кўра у бошқик жамоа бу вагонларни 1514 соат ичида юкдан бўшатиб ўртага бу иш учун 5784 соат сарфлаб, вагонларнинг 4270 соат бекор туриб қолишига сабабчи бўлибди. Ҳей, аттаг-а! Биласанми, ўғлим, бу нима дегани... Хар бир вагондаги ўғитни тушириш учун меъёрдаги 6 соат ўрнига 20,9 соат вақт кетди, дегани. Ҳе-е, болам, чўнтақдан сарфланмаган, шу-да. Вагонларни ўз вақтида бўшатмагани учун темир йўл жамғармасидан 34 миллион 947 минг 134 сўм кетиб ўтурса-я?! Дўстлик "Хотамтой"и шунақа...

Келдиёр ЖҲАҚУЛОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Жиззах вилояти

ҚУШТЕРМАНД ВА КАЛЛАМОЗОР ОРАЛИҒИДА ЯНГИ ЙЎЛ

Сурхондарё вилоятининг Шеробод тумани йўл қурилиш ва таъмирлаш бошқармаси жамоаси ҳам Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги байрамга муносиб тўхфа тайёрлашди. Қуштерманд қишлоғидан Калламозор ҳудудигача бўлган уч километрлик йўл асфальт қилинди.

СУРАТЛАРДА: асфальт ётқириш механизми хайдовчиси Хайитмурод Холмуродов ва йўл қурилишидан лавҳа.

Рашид ГАЛИЕВ олган суратлар.

Сурхондарё вилояти

Жараён

ИШТИЁҚ, ТАШАББУСГА ЭШ БЎЛГАН ЭЛ

— Қишлоғимизда 2009-2010 йилларда амалга оширилган қурилиш, таъмирлаш, ободонлаштириш ва кўкalamзорлаштириш дастури кун сайин янги таклиф ва лойиҳалар билан бойитилмоқда. Одамларимизда янги руҳ, иштиёқ, ташаббус уйғонди, — дейди қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Бахтиёр Хасанов. — Қишлоқ аҳли, тадбиркорлар, фермерлар келгусида бутунлай янги, замонавий шаҳарча бунёд этиш, қишлоқ аҳли учун қулайликлар яратиш, қишлоқ хўжалиги ва саноат маҳсулотлари мўл-кўлигини таъминлашга ҳисса қўиш ва шу асосда ўз тадбиркорликларини ривожлантиришга интилоқда.

Қишлоқ марказида жойлашган 45 ўринли бозор мажмуи замонавий талабларга жавоб бермаганлиги учун ёпиб қўйилган. Ярим асрдан зиёд вақт аввал қурилган қишлоқ клуб биносидан ҳам фойдаланилмасди.

— 200 миллион сўм маблағ сарфлаб, клуб биносидан чиққан яроқли қурилиш материалларини ишлатган ҳолда бозорни тўй-маъракалар ўтказиш марказига айлантиришга ният қилдик, — дейди тадбиркор Хусниддин Хайитов. — Айни пайтда ишларни бошлаб юборганимиз. Клуб биноси ўрнида ёғи спорт майдончаси барпо этилмоқда.

Собиқ жамоа ширкат хўжалиги идорасининг икки қаватли биноси ҳудудидида ММТП ҳисобиди бўлиб, фойдаланилмасдан таъмирталаб ҳолда турибди. Дастурда бинони фуқаролар йиғини балансига ўтказиб, ўқув маркази, тикучилик, компьютер ишхона, никоҳ уйи, мажлислар зали, теътиб ёрдам хизмати, ахборот-ресурс маркази қабилар учун қайта мослаштириш кўзда тутилмоқда.

Тадбиркор Тўйчи Мукимов эса ёғи клубни реконструкция қилиб, мини-маркет қуришни режалаштирмоқда.

Қишлоқда тадбиркор ва ишби-

Қарши туманидаги Қовчин қишлоғида "Қишлоқ таъриқий ва фаровонлиги йили" Давлат дастури ижроси дорасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

лармон Иброҳим Холиёровнинг тини-тинчмас, фидойи инсон сифатида ўз ўрни бор. Қовчиндаги қишлоқ, бўлаётган хар бир янгилик ва изланишларда унинг бекиёс хизматини алоҳида таъкидлаш жоиз. Иброҳим Холиёровнинг бевосита раҳбарлигида фаолият юритаётган "Бахт" фермер хўжалиги ихтиёрида 500 бошдан ортиқ қорамол, шу жумладан, 150 бош соғин сизир бор. Жорий йилда 240 тонна сўт сотиш, насли қорамолларни қишлоқ мулкдорлари ва аҳолига етказиб бериш юзасидан юксак мақсадларни дилга туғишган. Утган ойлар мобайнида бу соҳада бир қатор ижобий натижаларга эришилди. Қовчин туманидаги "Сарвар" МЧЖ ва "Қаршисўт" МЧЖга 170 тонна сўт сотилиб, 1,5 гектар хавзада, 1,5 гектар хавзада бадиқилиқни ташкил этганми. Сентябрь ойидан бошлаб ов мавсуми бошланибди. Аҳоли дастурхонада 10 тонна балик етказиб бериш. Ҳам туҳум, ҳам парҳез гушти етиштириш эвазига даромадимиз 3-4 баробарга ошди.

Қарши-Қасби автомобиль йўлининг еттинчи километрида фермер хўжалигининг бевосита ташаббуси билан дам олиш маскани барпо этилган. Бу ерда 150 ўринли чойхона фаолият кўрсатади. Бетонлаштирилган 3 километрлик канал ариқда фавворалар барпо этилади. Янгидан барпо қилган уч гектарлик боғ ҳосилга кирган, сархил мевалар эл дастурхонини безайди. Ҳозирги кунда бу ерда Қарши, Самарқанд шаҳарларидан келган усталар дам олиш маскани қурилишида сўнгги пардозлаш ишларини олиб бормоқдалар. Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги байрами арафасида фойдаланишга топширилган сўлим маскан нафақат туман, қолаверса, Қарши шаҳри, вилоятга ташриф буюрадиган меҳмонларга ҳам хизмат қилади.

Фермер хўжалиги аъзолари хайру саховат, меҳр-муруват тадбирларида ҳам фаол иштирок этмоқда. Улар жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида кам таъминланган оилаларга 10 бош қорамол бериб, 12 миллион сўмлик моддий ёрдам қўрсатишди. Сирасини айтганда, "Бахт"нинг аҳли юрт тараққиётига ҳисса қўиш орқали эл фаровонлигини таъминлашга қаратилган.

Фермер хўжалиги аъзолари хайру саховат, меҳр-муруват тадбирларида ҳам фаол иштирок этмоқда. Улар жорий йилнинг ўтган ойлари мобайнида кам таъминланган оилаларга 10 бош қорамол бериб, 12 миллион сўмлик моддий ёрдам қўрсатишди. Сирасини айтганда, "Бахт"нинг аҳли юрт тараққиётига ҳисса қўиш орқали эл фаровонлигини таъминлашга қаратилган.

Томорқа — даромад манбаи

Қишлоқда хар бир қарич ерни қалдирга етиб иш тутадиган фидойи инсонлар кўплаб топилади. Бахтиёр Бердиёров уч қатор тизилган "парник"ларда помидор, бодиринг, бўлғор қалампир, хар хил қўкатлар етиштириб, катта даромад олаётган бўлса, ҳақиқий деҳқон йиғит Эшқодил Қурбонов хар йили иссиқхонада мўл-кўл хурмо етиштириб, рўзгорини тўқис қилмоқда. Хатто фарзандларини шартнома асосида олий ўқув юртида ўқитишга ҳам имкон топти.

Улжа ака Сувонов ўттиз йилликдан зиёд тажрибага эга врач. У кишини яна бир хунари бор — боғбонлик. Айни пайтда қишлоқнинг кўплаб хонадонларида яшнаб тур-

ФЕРМЕР ҚИШЛОҚДА ЕТАКЧИ КУЧ

Мамлакатимизда қишлоқ хўжалигида амалга оширилган иқтисодий ислохотлар самараси тобора ёрқинроқ намоён бўлмоқда. Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози давом этаётган айни пайтда мамлакатимизда унинг таъсирини юмшатишда фермернинг ҳам ҳиссаси катта бўлаётир.

Бугунги кунда фермерлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида етакчи кучга айланган. Фермер хўжалиқларида хомашё эмас, тайёр маҳсулот чиқаришни давр тақозо этаётир. Шу боис, соҳага алоҳида эътибор қаратилаётир. Буни аънанавий ўтказиб келинаётган кўргазмалар мисолида ҳам кўриш мумкин. Ўтган даврда фермерлар ушбу хайрли тадбирларда қатнашиб, хорижнинг замонавий технологиялари билан танишибди, уларни танлаш ҳамда харид қилиш имкониятига эга бўлдилар.

Бу борада изчил амалга оширилган ишлар Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида янада авж олди. Ўтган олти ой мобайнида мева-сабзавот, гўшт ва сўт маҳсулотларини қайта ишловчи мини технологиялар билан жиҳозланган 66 та корхона ташкил этилди. Муқо-

бил иссиқлик манбаларидан фойдаланиб ишлайдиган 648 та иссиқхона барпо қилинди. Фермерлар улкан дон хирмони бунёд этишиб, мамлакатимизда мустақиллигини янада мустаҳкамладилар.

Фермерларнинг ихчам технологиялар билан жиҳозланган заводлари маҳсулотлари бозорларимиз тўқинлигига хизмат қилмоқда, эл дастурхонига барака киритаётир. Бугун фермер қишлоқда ишлаб чиқариш, янги иш ўринлари яратиш, бунёдкорлик ва ободончиликда асосий етакчи кучга айланган. Улар мамлакат иқтисодиёти барқарорлигини таъминлашга муносиб улуш қўшадиган истиқболли ҳаракат эканлигини намоён этаётир.

Нодирбек АБУЛОВ,
Тошкент давлат иқтисодиёт университети талабаси.

Қулайлик

ЯНГИ ТИББИЙ УСҚУНАЛАР

Самарқанд шаҳар тиббиёт бирлашмасига қарашли марказий шифохона жамоаси Мустақиллик байрами арафасида яна бир замонавий усқунага эга бўлди. Шифохонанинг эндожаррохлик бўлимига Японияда ишлаб чиқарилган 110 миллион сўмлик замонавий "Алока-3500" ультратовуш текширув воситалари келтириб ўрнатилди.

Эндиликда мазкур замонавий усқуна ёрдамида беморлар тўлиқ тиббий текширувдан ўтказилиб, юзга яқин турли касалликларни тезкор аниқлаш имконияти пайдо бўлди. Олий тоифали шифокор, эндожаррох Толибжон Файзиевнинг эътирофи эътиҳона, янги усқуна ўта мураккаб жаррохлик амалиётларини ўтказиш, юрак-ишемик касалликлар, шунингдек, ревматизм, қон томирлардаги ўзгаришлар ва бошқа хасталиқларни ўз вақтида рангли тасвирларда аниқлашга ёрдам беради. Қўнига 50-60 нафар беморни тўлиқ текширувдан ўтказиш имконини берадиган ушбу жиҳоз тез кунларда тўла қувват билан ишга туширилади.

Шуни алоҳида эътироф этиш керакки, ушбу касалхонага жорий йилнинг ўтган олти ойи мобайнида вилоят ҳокимлиги кўмағида Россия, Германия ва Италияда ишлаб чиқарилган 216 миллион сўмлик лопараскоп, кардиомонитор ва бошқа замонавий тиббий асбоб-усқуналар келтириб ўрнатилган. Шу боис бу масканда нафақат самарқандликлар, балки Қашқадарё, Сурхондарё, Навоий, Бухоро ва Жиззах вилоятларидан келган беморлар ҳам ўз саломатликларини тиклаб кетишмоқда.

Мамадиёр ЗИЁДИНОВ

Самарқанд вилояти

Обод қишлоқлар

ган гуллар, ширин-шакар меваларни "Ўлжа ақанинг кўнатида-да", деб қўйишди мевасини татиғанлар. Дўхтирининг томорқасидан мевали дарахт кўчатларининг деярли истаган туридан топишнинг мумкин. Янги ҳаёт маҳалласидан Бобоназар Дулобов йиғирма йилдан буён лимончиликнинг ҳадисини олган. Ширкентлик муаллим Ҳасим Тошев оиласи 8 сотихлик қўлпўнайзордан миллионлаб даромад қўрпяти. Танкили олим, иқтисод фанлари доктори Норбой Узоқов ҳам ибратли томорқачилардан ҳисобланади. Домланинг каттагина лимонзор бор. "Яхши рўзгор — жаннат", дейди халқимиз. Томорқасини гуллатиб қўйган кишининг рўзгоридан йил бўйи барака арайидади. Ахир сабзавоту мева-чеванинг ўзингдан чиқазганга нима етсин.

Ҳозирги кунда ҳудудда 14 та деҳқон хўжалиги фаолият кўрсатяпти. Уларнинг эзгу мақсади ҳам эл маъмуричилиги, фаровон ҳаётни таъминлашга баҳоли қудрат ҳисса қўишга қаратилган.

Соғлом турмуш тарзи — келажак пойдевори

Қишлоқда 16 минг аҳоли истикомат қилади. Қовчин, Янги ҳаёт, Ширкент, Тўрақўл маҳалла-ларида 3587 оила мавжуд. Улардан 2705 тасининг муаммоси ўрганиб чиқилди. Айни пайтда "Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастурига мувофиқ газ, электр энергияси, ичимлик суви, оқар сув таъминоти инфрамуассасалари ва йўллар ҳолатини инвентаризация қилиш бўйича тегишли ташкилотлар томонидан қўшимча чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Қишлоқлар

қийфасини ўзгариштириш учун ободонлаштириш ишлари қунайитрилмоқда.

Қишлоқда 3 та замонавий ҚВП, 4 та умумтаълим мактаби мавжуд. 2001 йилда иш бошлаган ўрта-маҳсуус қишлоқ хўжалик касб-хўна колледжи ҳақиқий илм маскани саналади. Бу ерда ўн битта йўналиш бўйича малакали мутахассислар тайёрланмоқда. 24 та фан кабинети, 2 та компьютер, 8 та лингафон хонаси Осиё Тараққиёт банкнинг 3 миллиард сўмлик маблағи ҳисобига тўла жиҳозланган. Билмас қангиди ахборот-ресурс маркази ишлаб турибди. Колледж директори Меили Боқиевнинг таъкидлашича, у тўлиқ компьютерлашган бўлиб, интернет тармоғига уланган, 24 минг китоб фондига эга ушбу масканда бадиий-сиёсий адабиётлар сони 5 мингтадан ташкил этади. Юзга яқин электрон дарсликдан ўқувчилар самарали фойдаланмоқдалар.

Колледжа 1040 нафар ўқувчи таълим олмақда. Амалиёт дарслари билан даргоҳининг махсус техника парки, "Қовчин мадаҳкор" ММТПСИда ўтказилапти. Бундан ташқари колледжа жисмоний маданият соатлари ҳам намунали олиб бориляпти. Бунинг учун ёшлар ихтиёрига спорт зали, спорт майдончалари бериб қўйилган. Спорт йўналиши бўйича саккизта тўраққ фаолият кўрсатмоқда. Бир сўз билан айтганда, қовчинлик ёшлар пухта билим олиш орқали ўзлари севган касбини мукамал эгаллашмоқда.

Бугун Қовчинда ана шундай қайноқ ҳаёт ҳукмрон.

Ҳусан ТЕМИРОВ,
"Qishloq hayoti" мухбири.

Қашқадарё вилояти

Барака манбаи

Усмонжон ота Худойбердиевни наинки Избосканда, ҳатто вилоятда ҳам пешқадам деҳқон сифатида билишади. Юртбошимиз 1996 йил 19 сентябрь кuni уста деҳқон раҳбарлик қилаётган бригаданинг дала шийпониди бўлиб, деҳқонлар билан мулоқот чоғида Усмонжон отадан хонадониди қанча сугир-бузоқ борлигини сўради. Деҳқон далага ўралашиб қолганлиги боис сугир-бузоқ боқишга безътибор бўлганлигини

айтди. — Шу рост сўзингиз учун сизга бир бош қорамол совға қиламан, — дея Президентимиз қишлоқ одамлари турмуши ҳақида ўз мулоҳазаларини билдирар экан, — Хонадонда барака бўлса, юртда ҳам бўлади. Ҳар бир ҳовлида қорамол, қўй-қўзи бўлса баракага барака улашверади, — дедилар.

Уч йилдирки, уста деҳқоннинг катта ўғли Умарали отаси 50 йил ишлаган далада фермер. От ўрнини той босади деганларидек Умарали ҳам ерга меҳр қўйиб, отасининг деҳқончилик бобидида ишларини янада ривожлантириш ҳаракатида. “Худойберганов Умарали ҳосили” фермер ҳўжалиги ташкил этилгандан буён пахта ва галла тайёрлаш шартнома режалари ортиғи билан бажарилапти.

Деҳқончиликдан олиняётган даромадининг бир қисми шийпонни кўрмак ва баҳаво масканга айлантиришга сарфланапти. Бу ердаги ранг-баранг гуллар, манзарали ва меваги дарактлар беҳтиёр нигоҳингизни тортади. Хитой усулидаги иссиқхонада лимонзор ташкил этилган. Битта оила учун неки зарур бўлса, ҳаммаси фермернинг шийпониди муҳайё. Далада ишлаб келиб шийпонга келган механизатор ёхуд сувчининг чарчоғи ўз-ўзидан ёзилиб кетади.

Умарали фермернинг айтишича, бундан 13 йил аввал Президентимиз совға қилган сугир ҳақиқатан ҳам барака ёдирляпти. Жумладан, шийпонда 3 та қорамол бўлиб, сут-қатиги ҳўжалик аъзоларига етляпти. Дала атрофида қўйилган асалари уяларини кўрдик. Қуни кеча асал олиш бошланибди. Шийпон ёнидаги ихчам боғчада ёз неъматлари пешма-пеш етиляпти ва ҳар қуни дастурхон тўкин-сочин.

Фермернинг таъкидлашича, галла ҳосилдорлиги 68 центнердан бўлибди. 20 гектар ер ҳисобига шартнома бўйича 78,2 тонна дон давлатга топширилибди. Унинг ярмидан қўйи уруғлик экан. Уруғлик галла фермернинг даромадини тенгма-тенга кўтаришга қодир. Ҳўжалик аъзолари эса 58 тонна

Республикамиз галлакорларининг жорий йилдаги улкан меҳнат ютуқларини шарафлашга бағишланган “Ҳосил байрами” барча туманлардагидек, Избосканда ҳам юқори кўтаринкилик билан ўтди. Тантанали тадбир давомида Избосканда Юртбошимиз ташаббуси билан амалга оширилаётган аграр соҳадаги ислохотлар қўламини кенгайтиб бораётганлигига амин бўлдик. 6 минг 725 гектар галлазордан давлатга шартнома режасидаги 20 минг 402 тонна ўрнига 25 минг 558 тонна дон топширилди. Республикамиз мустақиллигининг 18 йиллигини муносиб кутиб олишга қизгин ҳозирлик қўрилайтган кунларда Избосканда фермерлик ҳаракатининг сардорлари билан мулоқотларда бўлиб, уларнинг эришайтган ютуқлари ва эзгу мақсадлари ҳақида сўз юритишга жазм этдик.

Истиқлол берган имкон

Бунинг ёрқин исботини Избоскан тумани фермерлари фаолиятида ҳам кўриш мумкин

донни уйларида олиб кетишибди. Салкам 26 гектар майдонда фўзанинг “Андижон-36” нави

лигида механик ва бош муҳандис бўлиб ишлади. Ҳамкишлоқларининг эътирофи этишларига қараганда Тешабой Абдурахмонов техника соҳасида тўғма талантига эга бўлган. “Қуш уясида кўрганлиги қилади” деганларидек, отанинг фарзандлари Қобилжон, Қомилжон, Қодиржон ва Қомилжонлар ҳам болалигиданоқ техникага ҳавасманд бўлишди.

— Отам ҳамиша ҳақиқий муҳандис бўлиш учун институтда

ликка кўрсатилётган эътибордан самарали фойдаланаётган Қобилжон Абдурахмонов молиявий имкониётини техника паркин бунёд этишга йўналтиряпти. Дастлабки йили “ВТ-150” ҳайдов трактори лизинг йўли билан олган эди. 2 йилда, муддатидан илгари 41 миллион сўмлик қарзини тўлаб қўйди. “МТЗ-80” тракторининг тўлови ҳам муддатидан олдин амалга оширилляпти. Ерга ишлов берадиган, экин экадиган ва қатор ораларини

ўқийнинг керак, дер эди, — дейди “Тешабой ишончи” фермер ҳўжалиги раҳбари Қобилжон Абдурахмонов. — Андижон қишлоқ ҳўжалиги институтининг механика факультетида таҳсил олиб муҳандис бўлдим. Ҳўши давомида ишлаб чиқариш амалиётини отамнинг ёнида ўтказдим. Укаларим ҳам турли техника билим

юмшатадиган барча воситалар бор. Қолаверса, фермер ўзидан ортиб, қўшниларга ҳам хизмати қўрсатяпти. Ҳўжаликнинг фўзаси ҳам ҳосил олишда илдам кетляпти. Ака-укалар мутахассислар бераётган тавсияларга ҳам ишга эътиборда. Улар ҳам август ойи фўза парваришида нозик палла эканлигини ҳис этишиб иш ташкил этишляпти.

— Биз вилоят микёсидида беллашувнинг фўлиби бўлган эканмиз, унинг масъулиятини ҳам чуқур ҳис этамиз, — дейди фермер Қобилжон Абдурахмонов. — Қолаверса, отамизнинг бизга билдирган ишончини бир умрга оқлашни бурчимиз деб биламиз.

Сара уруғ — юзни ёруғ қилади

Жуда кўплаб фермерлар орзу қиладиган “Чиллаки” бугдой навининг дастлабки кўпайтириш босқичи Избоскан далаларида амалга оширилган. Эртакилиги ва нон-боғлиги жаҳатидан бирмунча устунликка эга бўлган ушбу нав республикамиз микёсидида 250 минг гектаргача майдонга экинганлигидан избосканлик деҳқонларнинг ҳам хизматлари бор. “Андижон пахтачилик сара уруғлари” дастлабки уруғ кўпайтириш элита фермер ҳўжалиги жамоасининг уруғчилик босқисидидаги изланишлари, олимлар билан бирдек масъулият билан уруғчиликка ёндашувлари бе-самар кетмаляпти.

Юртбошимиз фермерлар ва деҳқонлар билан бўлган мулоқотларда чўғида кўпроқ уруғчилик масаласига уруғ беришлари беҳиз

эмас. Ҳар бир ҳудуд табиий иқлим шароитига хос уруғчиликка деҳқоннинг меҳнатига жавоб қайтара олади. Бу борада Андижонда бир муддат узилиш рўй берганлиги ҳақиқат. Вилоят ҳокимлиги Ўзбекистон Пахтачилик илмий-тадқиқот институти Андижон филиали жамоасининг селекция ишларини жонлантиришга қаратилган тақлифларини атрофлича таҳлил этиб, зарур шароитлар яратиш бўйича дастур ишлаб чиқди. Қўрилган чора-тадбирлар орадан 6-7 йил ўтган ўз самарасини бера бошлади. Филиалда “Андижон-

гига борди. Унинг бу борадаги режалари раҳбариятга ҳам маъқул келди. Эндиликда эса “Избоскан асали” фермер ҳўжалигининг номини жуда кўплаб одамлар билишади. 3 йилда асаларилар оиласи 4,5 мартага кўпайиб 2000 тага етди. 75 нафар қишлоқ ёшлари доимий ишчи ўрнига эга бўлишди. Биргина шу йилнинг баҳоридида Роҳатбек Тўйчиев вилоят фермерларига 800 та асалари оиласини етказиб берди. Асаларичиликнинг оёққа туриши билан биомасъулотлар кўпайтириш учун биринчи озуқа ҳисобланган мерва танқислиги барҳам топа бошлади. Бозорда асал нархи анчага пасайди.

— Асалари ҳазина мардикори, — дейди Роҳатбек Тўйчиев. — Ҳафсала қилган одам асаларини ўзига дўст қилиб олиши мумкин. Асалари боқилининг завқи ва шавқи алоҳида бўлади. Вилоятимизда тоғ ёхуд табиий яйловлар мавжуд эмас. Бироқ асаларини кўпайтириш имкониётлари бор. Аввало бог-роғ ва гулзорлар кенгайтиб бораётди. Қўнғабобар акши йўлга қўйилди. Қолаверса, фўза гули... Хуллас, асалари парвариш қилган одам ҳар тарафлама ютадики, асло ютмазмики.

Бугунги кунда “Избоскан асали” фермер ҳўжалиги кўп тармоқли бўлиб, пахтачилик, галлачилик, пиллачилик ва балиқчилик ҳам йўлга қўйилган. Биринчи галда ушбу фермер ҳўжалиги бошқа асаларичилар учун илмий-тажриба маркази бўлиб хизмат қилмоқда. Шундан бўлса керакки, “Ташаббус-2009” кўрик-танловининг туман ва вилоят босқичида 1-ўрин, республика микёсидида эса фахрли 3-ўрин Роҳатбек Тўйчиевга насиб этди. Роҳатбекининг ҳали бу соҳани ривожлантириш бўйича ўз олдига қўйган мақсадлари кўп.

Избоскан туманида 561 та фермер ҳўжалиги мавжуд бўлиб, уларда пахта ва галлачилик, чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик, асаларичилик, пиллачилик, мева-

Роҳатбек топган ҳазина

Бугун вилоятнинг аксарият фермерлари асаларичилик билан ҳам шуғулланишмоқда. Асалари фўза гулларини чанглатишда фермерга “мардикор”. Асалари билан чанглаган фўза гулининг қўсаги бўлиб бўлади. Фўза гулини асали эса тоғлигида жиҳатидан бир мунча устунликка эга ҳам. Фермерларнинг асаларичиликка қизиқишларининг жиҳатлари кўп. Айтайлик, сувчининг асалга талаби кўпроқ бўлади. Сув совуқ — асал эса иссиқ, 2007 йилдан бошлаб барча фермер ҳўжаликлари раҳбарлари сувчилар учун алоҳида асал етказиб бериш мажбуриятини олишди. Бунинг учун ари оиласини кўпайтириш ва унинг парваришини ташкил этиш лозим. Избоскан тумани Тўртқўл ашарлигида яшовчи хаваскор асалчилари Роҳатбек Тўйчиев масала кун тартибига чиққанидан сўнг туман ҳокимли-

сабзавотчилик йўналишлари мавжуд. Айни вақтда дала шийпонларида қорамол, парранда ва асалари парвариш қилинмоқда.

Избосканликларнинг номини машҳур бўлишида пахтачининг ўрни алоҳида эканлигини эса ҳеч ким инкор эта олмайди. Шу кунларда фермерлар 8 минг 405 гектар майдонда “Андижон-35” ва “Андижон-36” нави фўзаларининг парваришини олиб боришляпти. Даладан далага ўтсангиз сезадики, бир манзарам мавжуд. Фўзаларда паст-баландлик сезилмайди. Фўза парваришидаги энг масъулиятли паллада ҳар түп фўза қанча қўсақ олганлиги ҳақида гапиршдан кўра бир нарсани қайд этмоқчимизки, фермер деҳқонлардаги ғайрат-шижоат шундан хабар бермоқда, галлачиликда юксак маррага эришган Избосканликлар пахтачиликда ҳам ўз сўзларини айта оладилар.

Қобилжон АСҚАРОВ, “Qishloq hayoti” муҳбири. Андижон вилояти

Мухим қўлланма

Давлатимизнинг ҳуқуқий асослари

Ўзбекистонимиз мустақилликка эришилганидан то бугунги кунга қадар фуқаролик жамиятини шакллантириш йўлидан босқич-ма-босқич бормоқда. Шу даврда жамиятни янгилаш ва демократлаштириш, мамлакатнинг модернизация ва ислох этиш мақсадида амалга оширилаётган ислохотларнинг ҳуқуқий асослари тўлиқ шакллантирилди.

Зеро, бу борада мамлакатимиз Президенти Ислам Каримов “Ҳуқуқий давлатнинг мазмун-моҳиятини белгилайдиган амалдаги кодекслар, қонунлар, меъёрий ҳужжатлар танқидий баҳоланган ҳолда, ҳуқуқий давлатни шакллантириш босқисидида биринчи галда, қабул қилишимиз зарур бўлган янги қонун ва меъёрий ҳужжатларни аниқлаб олишимиз керак” дея таъкидлаган эди.

Мустақиллик йилларида ҳуқуқнинг роли энг аввало, қонунчиликни янгилаш ва уни ривожлантиришда ёрқин намоён бўлмоқда. Айниқса, жаҳон молиявий-иқтисодий инкирозини бартараф этиш самарали ҳуқуқий воситалардан фойдаланишни тақозо этмоқда. Қонунчиликни яратиш иқтисодий, сиёсий ва бошқа соҳаларда ислохотларнинг ҳуқуқий пойдевори бўлиши бораборада фуқаролик жамиятини шакллантиришда устувор юридик асос бўлиб хизмат қилади. Ижтимоий муносабатларни тартибга солишда қонун етакчи ўрин тутганига асосий эътибор қаратишмоқда.

Ижтимоий муносабатлар шиддат билан ривожланаётган бир пайтда икки палатали парламент томонидан қонунларга қиритилаётган узағариш ва қўшимчалар туфайли қонун ҳужжатларини ягона тизимга келтириш объектив заруратдир. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институт томонидан Ўзбекистон Республикасининг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари тизими тўплам шаклида тайёрланиб, чоп этилди. Ушбу тўпламга 1989-2009 йилларда қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарорлари, Ўзбекистон Республикаси қўрилган (ратификация қилган) халқаро кўп томонлама ва икки томонлама шартномалар тизими тарзда қиритилган.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари ҳисоби остида нафақат уни йиғиш ва рўйхатга олиш, энг муҳими, уларни назорат ҳолатида сақлаб туриш, амалиётда қўллашнинг муҳим гаровидир. Мазкур тўплам олти қисмдан иборат бўлиб, унинг ҳар бир қисми маълум мезонлар бўйича ажратилган.

Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги арафасида тайёрланган мазкур тўплам қонунчилик ҳараёни ҳамда ҳуқуқни қўллаш амалиётида муҳим аҳамиятга эга бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзолари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари ходимлари, илмий-тадқиқот ишларини юксак маррага эришган Избосканликлар пахтачиликда ҳам ўз сўзларини айта оладилар.

Қобилжон АСҚАРОВ, “Qishloq hayoti” муҳбири. Андижон вилояти

Назорат

лаштириш тўғрисида”ги, “Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги қонунлар талаблари тушунтириб ўтилди.

Кармана туманидаги “Люкс Ойил Сервис” ҳусусий корхонасида ўтказилган текширув жараёнида корхона тўлиқ метрологик таъминланмаганлиги, мавжуд 5 донга ўлчаш воситаларида 2 тасининг қиёслаш муддати туғанлиги, нефть маҳсулотлари сақлаш сигимларининг ўлчаш давдалари тузилган бўлса-да, амалдаги тартибда тасдиқланмаганлиги аниқланган. Текширув натижаларига кўра корхонага қамчиликларни бартараф этиш бўйича қўрсатмалар берилган.

Сирасини айтганда, Навоий вилояти Стандартлаштириш ва метрология босқармаси жамоаси минтақада аҳоли учун сифатли, экологик тоза маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ўз ҳиссасини қўймоқда.

Улғубек ЖУМАЕВ, “Qishloq hayoti” муҳбири. Навоий вилояти

Истеъмолчилар ҳуқуқлари, маҳсулот сифати, стандартлаштириш талаблари билан боғлиқ тартиб-қоидаларни кўпчилиги яхши билармайдилар. Натижада кўча-кўйда, бозорларда сотилаётган озиқ-овқат, мева-чева ҳамда кундалик эҳтиёжимиз учун зарур бўлган маҳсулотлар сифатига, ҳолатига эътибор қаратилмайди.

Бунинг оқибатида келиб чиқадиган зарарини, касалликларни кўз олдимизга келтирсак, ҳаммаси ойдинлашади. Қолаверса, биз ҳуқуқий-демократик жамият қураётган эканмиз, фуқароларимиз, жамоатчилик ҳам бу борада етарли тасаввурга, билимга эга бўлишлари лозим. Бу борада, айниқса, Навоий вилояти стандартлаштириш ва метрология босқармасида ҳам аниқ, мақсадли ишлар амалга оширилмоқда.

Бошқарма мутахассислари “Ўзстандарт” агентлиги билан ҳамкорликда минтақадаги мавжуд корхона-

СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

дейишмоқда навоийлик соҳа билимдонлари

ларида янгитдан тайёрланаётган меъёрий ҳужжатларни таҳлил қилиш, амал қилаётганларига ўзгартириш ва қўшимчалар қиритиш босқисидида ишларни уddалаб келишляпти. Жорий йил II-чорагида 23 та ҳўжалик юритувчи субъектни 80 донга меъёрий ҳўжатлар билан таъминлаш талаблари бажарилди. “Эргаш-Обид” фермер ҳўжалигига “Бентонит уни” маҳсулотининг меъёрий ҳўжатларини тайёрлашда методик ва амалий ёрдам кўрсатилди.

Бошқарма жамоасининг саъй-ҳаракатлари билан вилоят Давлат солиқ босқармаси, Истеъмолчилар ҳўқуқларини ҳимоя қилиш жамияти, Синовои сертификатлаштириш маркази ҳамда давлат қорхоналари билан биргаликда “Маҳсулотларнинг инсон соғлиғи

ва атроф муҳит учун хавфсизлиги, истеъмолчиларини сифатсиз маҳсулотлардан ҳимоя қилиш” мавзусида семинар ташкил этилди. Мазкур тадбирда соҳага алоқадор мутахассислар билан биргаликда тадбиркорлар ҳам иштирок этишди. Анжуманда ишбилармонларга фойдали маслаҳатлар берилди.

— Иш фаолиятимиз шу соҳага таллуқли қонунлар ҳамда меъёрий ҳўжатлар ижросини таъминлашга қаратилган, — дейди ушбу бошқарма бошлиғи Азим Жўраев. — Бошқарма томонидан вилоятдаги қорхоналарга доимий равишда методик ва амалий ёрдам кўрсатиб келинмоқда.

Амалдаги йилнинг 2-чораги давомида вилоятда фаолият кўрсатиб келлаётган 24 та новвойонада қолип-

ларнинг сифати ва ташқи кўриниши бўйича мониторинглар ўтказилди. Навоий шаҳридаги “Лотос Авто” кичик корхонасида 1-нави бугдой унидан тайёрланган ноннинг ташқи кўриниши ва вазни стандарт талабларига мос келмаслиги маълум бўлди. 10 донга қолипни нонни ўлчаб кўриш вақтида ўртача вазни 450 граммни ташкил қилганлиги аниқланди. Ушбу ҳолатлар юзасидан ҳўжатлар вилоят монополиядан чиқариш ва тадбиркорлиқни қўллаб-қувватлаш бошқармасига юборилди. Шунингдек, Навоий шаҳридаги “Милениум Навоий” шўъба корхонасида, “Навоий торг ресурс” ҳусусий корхонасидаги цехларда тайёрланган 1-нав бугдой унидан пиширилган қолипни ноннинг физик-кимёвий кўрсаткичлари бўйича стандарт талаб-

ларига мос келмаслиги, яъни нонлар намлиги меъёрдан юқорилиги аниқланди. “Ўзстандарт” агентлиги бош директорининг тасдиқлаган чора-тадбирлар режасининг тегишли бандларини бажариш мақсадида Монополиядан чиқариш ва тадбиркорлиқни қўллаб-қувватлаш вилоят ҳудудий бошқармаси билан ҳамкорликдаги ишлар белгилаб олинган. Мазкур режа бўйича 145 та ҳўжалик юритувчи субъектга Ўзбекистон Республикасининг “Стандартлаштириш тўғрисида”ги, “Метрология тўғрисида”ги, “Маҳсулот ва хизматлари сертификат-

Қишлоқ хўжалиги соҳалари орасида асаларичилик ўзига хос аҳамиятга эга. Аксарият одамлар бу кичик меҳнатсевар жонзотларни кўрганда "Чақиб олса-я", деган ҳодик билан ўзларини олиб қочадилар. Лекин асалари чаққан инсонларда кўпгина касалликлар йўқолиб кетишидан қадим давлрлардаёқ табиблар бохабар бўлишган. Ҳозир ҳам соҳа билимдонлари ушбу даволаш усулини самарали деб билдилар.

Россияда апитерапия (асаларига чақтириш орқали даволаш) усулини қўллашга 2000 йилда рухсат берилди ва лицензия тасвир қилинди. Бироқ ҳозиргача асалари захрини қўллаш борада шифокорларда ҳам иккиланиш бор. Қўпчилик асалари чаққани аллергия, анафилактик шок ва ўлимга олиб келиши мумкин, деб ўйлайди. Бу борада тадқиқот ўтказилиб, 100 000 одам асаларига чақтирилганда атиги 3 та одамда анафилактик реакция кузатишган. Бу оддий ари (сарқангил) чаққани билан бўлган аллергиядан бир неча бор кам эди.

Баъзилар асалга нисбатан аллергияси бор одамда асалари захрига ҳам аллергия бўлади, деб ҳисоблайди. Аслида бундай эмас. Асалари гиёҳлар ва мевадари дархат гулларидан нектар йиғиб олади. Аллергия асал таркибидagi гиёҳлар билан боғлиқ. Беморда гломерулонефрит, хижар циррози, кахек-

сия ва онкологик касалликлар мавжуд бўлса, апитерапияни қўллаш мумкин эмас. Лекин ҳавфли ўсма олиб ташланган бўлса, метастазлар аниқланмаса, апитерапия ўтказиш мумкин.

Ари захари юрак қон-томир фаолиятига яхши таъсир қилади. Шу билан бирга, таъин-ҳаракат аппарати, варикоз касалликлари ва юрак қон-томир системасининг умумий ҳолатини яхшилашда қўлланади. Стенокардия хуружлари, хансираш ва шилларини йўқотишда ҳам унинг фойдаси катта.

Чақтириш учун асалари елка ва соннинг таши соҳасига икки томондан қўйилади. Дозани, яъни арилари сони 4 тадан бошлаб қўпайтириб борилади. 16 тага етгандан кейин камайтирилади.

Сеанслар сони бемор ҳолатига қараб белгиланади. Ушбу апитерапия усулида муолажа олаётган бемор асал истеъмол қилса, таъсир кучи янада ортади. Витамин етишмовчилигини тўлдирish учун кўнига 3 чой қошиқ микдорда асал ейиш керак. Бунинг учун ҳақиқий ва сифатли асал топиш зарур. Асалдан ўзига хос, кучли ҳид таралади – бу энг асосий белги. Сифатсиз асалнинг ҳиди бўлмайдиган. Тоза асал чойга солинганда у хира тортади.

Асалнинг қорамтир навлари минераллар ва калий моддасига бой. Шунинг учун улар кўпроқ юрак қон-томир касалликлариди қўлланади.

Суви прополис ҳам яхши фойдалидир. У кўпгина сурункали тонзиллитда томоқ чийиш учун самарали восита. Шу билан бирга гастрит, ошқозон ва 12 бармоқли ичак яраси касалликларига даво сифатида фойдаланилади.

Тайёрланиш усули: 100 грамм майдаланган прополис устига 200 мл. сув қўйиб, суви ҳаммомда 40 дақиқа ушлаб турилади, кейин докдан ўтказиб истеъмол қилинади. Суви прополис

ошқозон-ичак тизими билан боғлиқ муаммоларда ёрдам беради, иммунитетни кўтаради. Кўнига 1 чой қошиқдан 2 марта овқатдан олдин қабул қилинади.

Прополис яралар битишига ҳам ёрдам беради. Бу хусусият унинг маҳаллий қон айланишини кучайтириши билан боғлиқдир. Саратон касалликлариди эса прополиснинг ушбу хусусияти касалликни оғирлаштириб қўйиши мумкин. Бундай ҳолларда гул чангини қўллаш тавсия этилади.

Сўнгги илмий изланишлар натижаси гул чангини онкология хасталиклариди ҳам қўллаш мумкинлигини кўрсатди. Чунки чанглр хўжайраларнинг тикланишига ёрдам беради. Чангни куз фаслидан олдин, асалари уни йиғиб бўлгандан сўнг олиш керак. Уни асал билан қўшиб истеъмол қилиш лозим.

Улган асалари танасида захари қолади, шу билан бирга, кучли биологик модда хитозан мавжуд бўлади. Кўпгина варикоз зўрайишида, бўғим касалликлариди, бел оғриғида подмор эритмиси ишлатилади.

Бунчи тайёрлаш учун шиша идишни улган асаларилар билан тўлдириб, устига ароқ солинади. 3-4 ҳафта музлаткида сақланган, сувоқлик оғриган жойларга кўнига 2 марта суртилади.

Перга ҳам гул чанги. Асаларилар уни йиғиб келиб, инлари тагига жойлаб, устидан нектар қўйиб бекитиб қўздилар. Гул чанги ўша ерда пишиб, нордон сутли бактериялар, калий, аминокислоталар билан бойиб, жуда фойдали модда – пергага айланади. У мия, юрак-қон томир касалликлариди ва холдан тойган беморларга тавсия қилинади. Бундан ташқари, йўтал, кўз, ошқозон ва мил касалликлари, суяк ва тиш оғриқлари, юрак, тери касалликлариди ҳам яхши самара беради.

Инсон табиатининг бир қисми, зарраси ҳисобланади. Шу боис у табиат неъматларидан қўн-қувват, мадад ва шифо олади.

Тоҳир ИБРАГИМОВ, шифокор.

СПОРТ

Мурасасиз ўтган ўртоқлик учрашувлари

2010 йили Жанубий Африка Республикасида бўлиб ўтадиган футбол бўйича жаҳон чемпионатида чиқиш учун курашни давом эттираётган терма жамоалар ўртасида тайёргарлик доирасидаги ўртоқлик учрашувлари ўтказилди.

Хусусан, Россия терма жамоаси ўз уйда афсонавий футболчи Марадона бошчилигидаги Аргентина терма жамоасини қабул қилди. Уйиндан олдин Россия терма жамоасининг асосий таркиб уйинчиларидан "Челси" футбол клуби аъзоси Юрий Жирков ҳамда Владимир Бистров жароҳатлари туфайли майдонга туша олмаслиги маълум эди. Мехмонлар таркибиди эса Верон, Рикелме ҳамда "Барселона"нинг етакчи футболчиси Лионел Месси йўқ эди. Марадона ҳамта уйин олдиндан ўтказилган матбуот анжуманига ҳам ташриф бурмаган.

зарб билан тепган жарима тўпи рикошетдан сўнг рақиб дарвозаси тўридан жой олди. Ва руслар ҳар қанча уринишмасин 2:3 ҳисобида мағлубиятга учрашди. Эътиборлиси, Россияга бир неча асосий таркиб уйинчиларисиз ташриф бурган Аргентина терма жамоаси FIFA томонидан тузилган терма жамоалар рўйхатида 6-ўринда турган Россия терма жамоасидан пастда, яъни 8-ўринда туради. Аргентина Жанубий Америкадаги китъадошлар билан бўлган учрашуларда ҳамта асосий таркиб билан ҳам катта муваффақият қозона олмаётган эди. Бу учрашувада эса уйин қанчалик кескин ва қизикarli кечмасин Аргентина футболди даражасининг устунилиги билини турди.

Шу кунди бўлиб ўтган ўртоқлик учрашувлари натижалари:

Голландия-Англия	2:2
Швейцария-Италия	0:0
Македония-Испания	2:3
Лихтенштейн-Португалия	0:3
Ирландия-Австралия	0:2
Украина-Туркия	0:3
Швеция-Финландия	1:0
Эстония-Бразилия	0:1
Жанубий Корея-Парагвай	1:0
ЖАР-Сербия	1:3

Азиз НУРУЛЛАЕВ

Qishloq Qurilish Bank

Ҳамюртларимизга яқинлашиб келаётган Мустақиллигининг 18 йиллик байрами муносабати билан миллий ва хорижий валютада юқори фозили янги муддатли омонат турлари амалга киритилганлигини маълум қилади

"Тошкент-2200" – маблағлар 45 кун муддатга қабул қилиниб, йиллик 30 % микдориди устама ҳисобланади.

"Мустақиллик" – маблағлар 1 ой муддатга қабул қилиниб, йиллик 30 % микдориди устама ҳисобланади.

"Сумбула" – маблағлар 2 ой муддатга қабул қилиниб, йиллик 28 % микдориди устама ҳисобланади. Омонатга ҳисобланган фозилар омонат муддати тугагандан сўнг тўлаб берилади.

"Элита" – маблағлар АҚШ долларида 3 ой муддатга қабул қилиниб, йиллик 7 % микдориди устама ҳисобланади. Омонатга ҳисобланган фозилар омонат муддати тугагандан сўнг тўлаб берилади.

Банкдаги омонатлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 28 ноябрдаги "Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларидаги омонатларини ҳимоялаш кафолатларини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПФ-4057-сонли Фармони асосида тўлиқ кафолатланади.

Ахборот маркази телефонлари: (+99871) 233-71-72, 236-16-17
www.qishloqqurilishbank.uz

Қишлоқ қурилиш банк – фаровон ҳаётингиз хизматида!

ДП "ABLAY-QURILISH" (ИНН 300113784), зарегистрированное отделение государственной регистрации субъектов предпринимательства хокимията Бектемирского р-на г.Ташкента, расположенное по адресу: г.Ташкент, ул.Х.Байқаро, 51, ликвидирован (письмо учредителя ОСВ "Чернобыль" Бектемирского р-на г.Ташкента). Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления.

Машиқзамин ҳикмат бўстони

Бир-бирингиз билан саломлашиб юринглр, шунда ўрталарингизда меҳру муҳаббат ўйғонур.

ХАДИС

Эй ўғил! Дунёда энг ёқимсиз ва энг ёмон ҳислатлардан бири ишламасдан бировларнинг инъом-эхсонига тамаъ қўзини тикиб ўтиришдир. Касбу ҳунар эгаси тамаъдан холидир. У ўз ҳунарининг фазилати туфайли ўз меҳнати билан ҳалол толиб, ҳалол эйди.

Муҳаммад Жавҳар ЗАМИНДОР

Ҳунар саҳифасига рақам чекувчилар ҳужас-та сийратли ҳар бир юрт-мамлакатдан қизил тилла сингари мўтабар ширин сўзли катта ва кичикнинг раҳматига муяссар бўладилар. Агар кишининг кўл остида қобилиятнинг тоза олтинидан бир дирам бўлса, оғирчилик пайтларида ҳам унинг кўзи тамаъ чанги билан бўлган-майди ва рўзгор сандиғи бойлиқнинг қумуш-олтинидан холи бўлмайди.

Бархурдор ибн МАХМУД

Асл ғизо касб ва ҳунар билан топишган ғизодир.

Муҳаммад Сиддиқ РУШДИЙ

Хислати кўп ҳамадин, бас адаб ўрган зинҳор, Билимию ҳунари бўлган киши бўлмас хор.

Толиб ТОЛИБИЙ

Тўпловчилар: Ҳамиджон ҲОМИДИЙ, Махмуд ҲАСАНИЙ. ("Машиқзамин ҳикмат бўстони" китобидан)

Агар боши била чоҳ қазиса банда,
Кўзини ёшича сув топса анда.
Ва гар қазса ариг киприк била мард,
Агар бир хўшаи жав қилса парвард.
Бу меҳнат бирла топсанг парча нон,
Кишининг миннатидан улдур осон.
Суфи ОЛЛОХЕР

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 18 йиллиги арафасида 2009 йил 18-20 август кунлари "Ўзэкспомарказ"нинг павильонларида **EXPO.UZ 2009** анъанавий кўргазмаси ўтказилади.

Кўргазмада Ўзбекистон иқтисодиётининг турли соҳаларидаги етакчи корхоналарнинг экспортга мўжалланган маҳсулот намуналари ва хизматлари:

Илмий-ишлаб чиқариш, автомобилсозлик ва самолётсозлик, қишлоқ хўжалиги техникаси, саноат ва хўжалик электроникаси ишлаб чиқариш, телекоммуникация хизматларида тортиб халқ истеъмоли молларига намоиш этилади.

Ташкилотчилар: **EXPO.UZ 2009**

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги

Ўзбекистон Республикаси Кургзма ташкилотчиларининг манзили ва телефонлари: 100084, Тошкент ш. А.Темур, 107 "Ўзэкспомарказ" МКК ОАЖ E-mail: Info@uzexposcentre.uz

Тел.: (99871) 238 56 10, 238 56 35 Факс: (99871) 234 40 88, 234 54 40

Тошкент ш. Чилонзор т. хўжалик ташкилоти 01.06.2007 йили "PROFIT CAPITAL INVEST" хўжалик корхонаси номига берилган реестр № 002994-08 рақами юридик шахсни давлат рўйхатида ўтказиш тўғрисидаги қўғувонома ва хўсуий корхона Уставининг асл нусхаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент ш. Бектемир т.даги хўсуий тадбиркор Ишанов Мурод Турахоновга тегишли думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади. ЧФ "FAYZ-SAVDO" (ИНН 203596160) Шайхантахурского р-на г.Ташкентга сооибат о своер реорганизации в ЧП "FAYZ-SAVDO". Тел.: 297-23-66.

ООО "ATI TRANS INVEST" (ИНН 300025878) Чилонзарского р-на г.Ташкентга сооибат об уменьшении Уставного фонда с 38 880 000 сум до 1 682 250 сум. Тел.: 155-34-21.

Утерный аттестат № О'Р-В 0094101, выданный 20.06.2001 г. сср. № 2 Бектемирского р-на г.Ташкента на имя Муртазаев Адилы Хайдаровны, считать действительным.

Кишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиғи жамоаси вазирлиқнинг Халқаро алоқалар бўлими бошлиғи Рустам Ибрагимовга уқаси.

Руслан ИБРАГИМОВнинг бевақ вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

Бош муҳаррир Чори ЛАТИПОВ	МУАССИСЛАР КЕНГАШИ Сайфиддин ИСМОИЛОВ, Эркин КУДРАТОВ, Фарҳод ОМОНОВ, Раҳимберди БҮРИЕВ, Ғуломжон ИБРАГИМОВ, Аҳром АРИПОВ, Сандамон САИДЖАЛОЛОВ, Баҳодир АБДУҚОДИРОВ, Илҳом ХАЙДАРОВ, Борий АЛИХОНОВ, Абдурахмат БОЙМУРОДОВ, Саид АРАБОВ, Муҳаммад ЖУМАГАЛДИЕВ, Виктор ЧУБ, Шухрат ТОШМУРОДОВ, Шухрат НУРМАТОВ, Адилбек АХМЕТОВ, Оловуддин ИБРАГИМОВ, Шамсиддин ЭСОНБОВ, Зийвуддин ОБИДОВ.	ТАХРИР ХАЙЪАТИ: Алигит АДИЛОВ, Ғофир АЛИЕВ, Тўланбой КАРИМОВ, Шухрат ҒАНИЕВ, Уктам БАРНОЕВ, Ўткир РАХМАТ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Жуманиёв ЖАББОРОВ, Хайи ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Сунат САИДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Рустам КОСИМОВ, Омонулло ЮНУСОВ, Шерзод ҒУЛОМОВ, Муҳиддин АБДУСАМАТОВ (масъул котиб).	ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона — 236-58-83, Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими — 236-54-44, 233-28-04, Котибнинг — 233-95-17, Факс — 233-44-43, 233-28-04, 233-09-93. ХУДУДАЛДАГИ МУХБИРЛАР: Коракалпоғистон Республикаси — 585-16-12; Андижон — 224-99-13; Бўғоро — 542-05-18; Жиззах — 366-61-16; Наманган — 224-81-69; Фарғона — 223-35-98; Самарқанд — 222-29-97; Сирдарё — 372-38-13; Тошкент — 100-29-61; Хоразм — 750-82-39; Қашқадарё — 221-59-40.	Реклама ва эълонлар — 233-44-43, 775-04-73, 236-58-83, 233-28-04. Реклама ва эълонлар эълони учун бурютмачи жавобгар мақсда.	МАНЗИЛИМИЗ: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй	Навбатчи: А.ҚУЛМУРОДОВ Муассасхчи: Э.ХАЙИТОВ Дизайнер: Ф.РАСУЛОВ
---	--	---	--	--	---	--